

En fjärdedel av städarna i Europa är migrantarbetare visar en studie från Europakommissionen.

FOTO: JANERIK HENRIKSSON/TT

Erkänn migrantarbetarna

Covid-19-pandemin har visat oss att migranter är nödvändiga på vår arbetsmarknad. Vi måste ge dem erkännande för det, skriver George Joseph från Caritas Sverige.

Vi har länge bortsett från att migranter, flyktingar och asylsökande utgör en stor del av den europeiska arbetskraften. Covid-19-pandemin visar att migrantarbetare spelar en avgörande roll inom bland annat vård, livsmedelsförsörjning och byggsektor. Det är dags för Europa att ge dem ett erkännande för deras bidrag till samhället, möjligheter att utveckla sin kompetens och säkerställa att deras rättigheter respekteras.

SOM FRAMGÅR AV Caritasnätverkets nyligen publicerade rapportserie "Common Home" har inflyttade arbetare länge spelat en nyckelroll för att få de europeiska ekonomierna att rulla inom så vitt skilda områden som logistik, jordbruk, vård, byggsektor, utbildning och vetenskap. En ny studie publicerad av Europeiska kommissionen visar att 13 procent av dem som jobbar inom de områdena i EU är utlandsfödda, liksom att många av dem kommer från länder utanför EU. Inom vissa yrken är migrantarbetare som inte är födda i EU, och som ofta är kvinnor, kraftigt överrepresen-

senterade. Det gäller städare (25 procent av samtliga), gruv- och byggnadsarbetare (17 procent), vårdare och personliga assistenter (14 procent), maskinister (13 procent) och livsmedelsarbetare (11 procent). Under covid-19-krisen har Europas beroende av migrantarbetare bara ökat. I medeltal är en av fem arbetare inom livsmedelsindustrin i EU migranter (inklusive flyktingar). I Sverige, Tyskland och Belgien är 20 procent av arbetarna inom sophämtning migranter och i Österrike har var tredje person som arbetar inom sjukvård och förlösningshjälp migrantbakgrund.

VAD SOM ALLTFÖR sällan nämns är att migranter, särskilt inom låginkomstområden, inte får samma möjligheter som infödda. Caritas har funnit att migrantarbetare är ytterst sårbara för exploatering på arbetsmarknaden, ofta lever i fattigdom och har begränsad eller ingen tillgång till sociala skyddsnet. Inom ramen för "Common Home" har Caritas visat att migrantarbetare löper större risk att leva under fattigdomsgränsen än deras infödda motsvarigheter. Covid-19-krisen

har bara förvärrat den här situationen. Då det är vanligare att migranter arbetar på utsatta arbetsplatser blir de också mer drabbade av följderna av att samhällen stängs ned, vilket visar sig i en beräknad världsvid nedgång av de inkomster som migranter skickar hem till sina familjer runt om i världen.

TROTS EU:S BEROENDE av migranter och flyktingar för att upprätthålla viktig service har många europeiska länder hittills misslyckats med att ge migrationen ett erkännande som något positivt. Medan migranter de facto är viktiga för europeiska ekonomier och samhällen, tillhandahåller EU och dess medlemsländer endast mycket få säkra och reguljära kanaler för migration från länder utanför unionen och skapar därigenom förutsättningar för ytterligare irreguljär migration. De som ändå får komma in i EU på laglig

väg måste ofta kämpa för att behålla sina uppehållstillstånd till följd av krav som ligger utanför deras kontroll, till exempel svårigheter med att bevisa innehav av formell anställning. Dessutom diskrimineras migranter, särskilt de som är födda utanför EU, på såväl arbets- som hyresmarknaden, en diskriminering som eldas på av främlingsfientliga och nationalistiska krafter.

MIGRANTARBETARNA BIDRAR TILL att hålla i gång våra samhällen och ekonomier. Det måste vi ge dem ett erkännande för. Vi måste också se till att de inkluderas i våra samhällen. Den pågående krisen bör ses som ett tillfälle att verka för en rättvis politik som främjar migrantarbetarnas värdighet och rättigheter. En sådan politik ska naturligtvis inte genomföras på andra grupper bekostnad, då även EU-medborgare lever i fattigdom och utsatthet, och drabbas av krisen. I stället bör EU-institutionerna och medlemsstaterna integrera migranternas och flyktingars speciella behov i de breda svaren på den sociala och ekonomiska krisen som nu håller på att tas fram. Utifrån de erfarenheter som

Caritasnätverket har som förmedlare av hjälp till människor som lever i fattigdom, efterlyser vi nu en politik som underlättar och stärker migranternas inkludering på arbetsmarknaden, inte minst genom att man underlättar processen för att erkänna utländska examina. EU:s medlemsländer måste öka sitt engagemang för att genom lagar och program komma åt diskriminering, ojämlikhet och främlingsfientlighet på alla områden i samhället. I en tid full av vilseledande information är det också viktigt att hålla fast vid en faktaunderbyggd och ansvarsfull offentlig diskurs när det handlar om migranter och flyktingar, inte minst i nyhetsmedier och sociala medier.

EU och Europa har öppet förklarat sig på migranternas och flyktingarnas arbetskraft för att möta pandemin. Det är nu dags att EU offentligt och öppet garanterar att migranternas och flyktingarnas kunskaper och begåvningar välkomnas och att deras mänskliga rättigheter respekteras. Inte bara när man har behov av deras arbetsinsatser, utan alltid.

GEORGE JOSEPH, Generalsekreterare för Caritas Sverige

”EU:s medlemsländer måste öka sitt engagemang.”